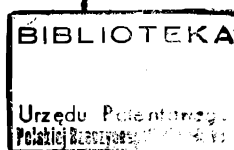

URZĄD PATENTOWY

G07f 11/40

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 19810.

Kl. 43 b, 11/40

Ivan Benkő
(Wiedeń, Austria).

Automat stołowy do wydawania towarów.

Zgłoszono 18 sierpnia 1932 r.

Udzielono 26 lutego 1934 r.

Pierwszeństwo: 19 sierpnia 1931 r. dla zastrz. 1, 2 (Austria); 28 kwietnia 1932 r. dla zastrz. 3 — 5 (Niemcy).

Znane są automaty stołowe do wydawania towarów, posiadające obracające się zbiorniki na towary oraz przyrządy do sprawdzania monet. Przedmiotem wynalazku niniejszego jest automat stołowy do wydawania towarów, nadający się zwłaszcza do restauracji, kawiarni lub podobnych lokali. Automat ten zabiera mało miejsca, jest niski, posiada rączkę, za którą może być z łatwością przenoszony i ustawiany w miejscu przeznaczenia oraz uruchomiany pokręcaniem wspomnianej rączki po poprzednim włożeniu jednej lub kilku monet do otworu na monety.

Zalety budowy automatu stołowego według wynalazku polegają na tem, że narząd, służący do obracania zbiornika z towarami,

stanowi wał, osadzony w przykrywie, otaczającej zbiornik; wał ten uruchamia bezpośrednio tarczę na monety przyrządu do sprawdzania monet, oswobodzającą napęd zbiornika, oraz wprawia w ruch za pośrednictwem sprzęgła mechanizm zapadkowy, napędzający zbiornik na towary. Przyrząd do sprawdzania monet jest przytwierdzony rozłącznie do poziomej, dającej się zdejmować przykrywy i stanowi całość samodzielną, zamkniętą w sobie i niezależną od napędu zbiornika. Wykonanie automatu według wynalazku umożliwia zastosowanie zwartej budowy jego napędu w kierunku wysokości, wskutek czego można umieścić cały napęd w podstawie pod zbiornikiem na towary, a górną przestrzeń, w której znaj-

duje się zbiornik na towary, nie zawiera żadnych części napędu. Cała górna część automatu jest wskutek tego zajęta wyłączanie przez zbiornik oraz przyrząd do sprawdzania monet, umieszczony w środku tego zbiornika. Po zdjęciu przykrywy nietylko zbiornik na towary, lecz również przyrząd do sprawdzania monet jest łatwo dostępny. Dlatego do zabezpieczenia automatu wystarczy zamknięcie zbiornika; natomiast oddzielne zamknięcie przyrządu do sprawdzania monet, niezbędne w dotychczasowych automatach tego rodzaju, jest zbędne. Przyrząd do sprawdzania monet, będący najczulszą i najczęściej podlegającą reparacjom częścią automatu, znajduje się na zewnątrz na pokrywie, jest zatem łatwo dostępny i stanowi całość samodzielną, niezależną od innych części automatu, tak iż przyrząd do sprawdzania monet może być łatwo wymieniany lub naprawiany. Wkładanie monet oraz działanie przyrządu, sprawdzającego je, można łatwo kontrolować, a wszystkie części zbiornika są widoczne przez przezroczystą przykrywę. Do napędu zbiornika na towary służy przyrząd zapadkowy, uruchomiany zapomocą tarczy na monety przyrządu do sprawdzania monet.

Na załączonym rysunku przedstawiono przedmiot wynalazku tytułem przykładu. Fig. 1 przedstawia widok z boku, fig. 2 — widok z góry automatu, fig. 3 — widok z dołu przyrządu zapadkowego zbiornika na towary, fig. 4 — szczegół konstrukcyjny, przy czym fig. 3 i 4 są wykonane w większej podziałce; fig. 5 i 6 przedstawiają przyrząd do sprawdzania monet w widoku z góry w dwóch różnych położeniach.

Automat stołowy do wydawania towarów jest ustawiony na podstawie blaszanej 1, w której umieszczony jest napęd zbiornika na towary. Podstawa 1 posiada w swym środku łożysko sztywne 2, w którym obraca się panewka łożyskowa 4 (fig. 4), umieszczona na dnie zbiornika 3 na towary, po-

siadającego kształt bębna, podzielonego na poszczególne wycinki t , w których znajdują się sprzedawane towary. Na dolnej części panewki 4 osadzone jest koło szczeblowe 5. Na panewce 4 jest również osadzone koło zapadkowe 31, z którym zazębia się zapadka 32, osadzona obrotowo w dolnej części podstawy blaszanej 1 na czopie, przytwierdzonym do podstawy. Sprężyna 33 utrzymuje stale zapadkę 32 w zazębieniu się z kołem zapadkowym, co uniemożliwia obrót koła zapadkowego, a wskutek tego również obracanie się zbiornika 3 w kierunku nieodpowiednim. W panewce 4 obraca się wał napędzający 6 zbiornika 3. Górny koniec wału 6 jest zaopatrzony w występ 6a, a na dolnym końcu tego wału znajduje się tarcza nastawcza 7 w postaci wycinka koła (fig. 3 i 4). Jedna połowa tej tarczy (na fig. 3 połowa prawa) jest ukształtowana jako powierzchnia kciukowa 70. Z kołem szczeblowym 5 współdziałają zapadki 36 i 37, osadzone obrotowo na czopach 34 i 35, znajdujących się w dolnej części podstawy 1. Zapadki 36 i 37 są zaopatrzone w sprężyny, przyciskające je do koła szczeblowego 5. Zapadka 36 zapada zawsze przed zębkiem, a zapadka 37 — za zębkiem koła 5. Na tarczy nastawczej 7 jest osadzony wahliwie kciuk 38, oddziaływający na zapadkę 36. Kciuk ten opiera się normalnie o trzpień 40 wskutek działania sprężyny śrubowej 39. Każda z zapadek 36 i 37 jest zaopatrzona w trzpień 41 względnie 42. Oprócz tego tarcza 7 jest zaopatrzona w zapadkę 43, posiadającą ząbek 44, obracający koło 5 za każdym ruchem obrotowym tarczy 7.

Skoro wał 6 zostaje obrócony w kierunku strzałki za pośrednictwem występu 6a, to obraca się również koło 5, a ukośny brzeg 45 kciuka 38 naciska na trzpień 41 zapadki 36 i przekręca tę zapadkę tak dalece, że przestaje ona stykać się z kołem 5, przyczem trzpień 40 przeciwdziała obracaniu się kciuka 38. W ten sposób zapadka 43 ob-

racą zapomocą swego zębka 44 koło 5 w kierunku strzałki. Ruchowi obrotowemu koła 5 nie przeciwdziała druga zapadka 37, ponieważ znajduje się ona między dwoma ząbkami koła. Bezpośrednio przed zetknięciem się zapadki 37 z następnym zębkiem z koła 5, co zatrzymałoby to koło, powierzchnia kciukowa 70 podnosi zapadkę 37, która wskutek tego przestaje się stykać z kołem 5. Równocześnie zapadka 36 zapada przed następny ząbek z_1 koła 5, wskutek czego koło to może obracać się za każdym razem tylko o jedną podziałkę, a w związku z tem zbiornik na towary 3 może się również obracać tylko o jedną przegródkę, tak iż następny wycinek t z towarem staje naprzeciw otworu wydawczego o (fig. 2). Gdyby zapadka 36 nie zapadła w porę przed zębkiem koła 5, wówczas zapadka 37, która nie została odchylona, uniemożliwiłaby obrócenie się koła o więcej, jak jedną podziałkę. Po każdym obróceniu się tarczy 7 sprężyna 46 sprowadza ją zpowrotem w położenie wyjściowe, przyczem kciuk 38 w czasie mijania trzpienia 41 zapadki 36 zostaje przekręcony w kierunku, odwrotnym do kierunku działania sprężyny 39. Po każdym zetknięciu się z trzpieniem 41 kciuk 38 zostaje wspomnianą sprężyną przekręcony znowu w położenie pierwotne, wskutek czego opiera się on znowu o trzpień 40 tarczy 7.

Zbiornik 3 na towary jest przykryty przykrywą przezroczystą D , np. przykrywą szklaną, którą można w sposób znany przymocować zapomocą odpowiedniego zamka (fig. 1 i 2). W środkowej części przykrywy umieszczona jest płyta metalowa m , w której znajduje się otwór n do wkładania monet. Pod płytą m umieszczony jest na przykrywie D przyrząd do sprawdzania monet znanej konstrukcji (fig. 5 i 6). Monetę M należy włożyć do otworu n płyty m , poczem moneta wpada do otworu 17 tarczy 18, która jest osadzona obrotowo pod płytą m i służy do przesuwania monet. Tarczę tę można obracać zapomocą rączki 19 lub po-

dobnego narzędzia. Tarcza 18 posiada brzeg nierówny, ponieważ znajduje się na nim ząbek 20, z którym współdziała koniec zapadki 21, osadzonej wahliwie na płycie m i przyciskanej zapomocą sprężyny 22 do tarczy 18. W ten sposób zapadka 21 przeszkadza w zwykłych warunkach obracaniu się tarczy 18. Skoro jednak odpowiednia moneta M znajduje się w otworze 17 tarczy 18 w czasie, kiedy tarczę tę obraca się zapomocą rączki 19, wówczas moneta ta odchyła zapadkę 21 (fig. 6), która wtedy przestaje się stykać z zębkiem 20 tarczy 18. Wskutek tego można tę tarczę raz obrócić, przyczem moneta wpada przez otwór, znajdujący się w płycie, umieszczonej poniżej tarczy 18, do zbiornika na monety 47, znajdującego się w części środkowej zbiornika 3 (fig. 1, 5 i 6, na których tarcza stała, znajdująca się poniżej tarczy 18, nie jest przedstawiona). Przyrząd do sprawdzania monet stanowi zatem zamkniętą w sobie i niezależną od przyrządu wydawczego całość, przytwierdzoną np. zapomocą śrub do przykrywy D . Całość tę można łatwo wyjąć z automatu np. w celu zamiany.

Do dolnego końca rączki 19 jest przytwierdzony boczny trzpień 24, współdziałający z występem 6a wału 6 i służący do obracania zbiornika 3 na towary. Skoro po włożeniu odpowiedniej monety do otworu 17 tarczy 18 obróci się rączkę 19, wówczas trzpień 24 obraca wał napędowy 6, a wskutek tego również tarczę 7, przyczem wał 6 obraca zapomocą mechanizmu zapadkowego 5 — 43 — 44 zbiornik 3 z towarami. W ten sposób osiąga się, że następny wycinek t zbiornika 3, zawierający towar, przesunie się przed otwór o , przeznaczony do wydawania towarów. Sprężynka 46, przytwierdzona do dolnej ściany podstawy 1, działa na tarczę i cofa zawsze wszystkie części napędu zapadkowego zpowrotem w położenie wyjściowe.

Jeżeli zostanie włożona moneta fałszy-

wa, to tarczę 18 z monetami można przekreślić jedynie tak dalece, aż zapadka 21 oprze się o ząbek 20 tarczy 18. Podczas tego obrotu tarczy 18 sprzęgło, składające się z trzpienia 24 i występu 6a, nie działa jeszcze, wskutek czego zbiornik 3 pozostaje nieruchomy. W czasie powrotnego obrotu tarczy z monetami moneta fałszywa powraca znowu pod otwór n płyty m i może być przez ten otwór wyjęta.

Automat można również wykonać w ten sposób, aby działał dopiero po włożeniu kilku monet jedna na drugą.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Automat stołowy do wydawania towarów, zaopatrzony w zbiornik obrotowy, znamienny tem, że narząd, służący do obracania zbiornika (3) z towarami, stanowi wał (6), osadzony w środku przykrywy (D), otaczającej zbiornik, przyczem wał ten uruchomia bezpośrednio tarczę (18) na monety przyrządu do sprawdzania monet oraz za pośrednictwem sprzęgła (24, 6a) — mechanizm zapadkowy (6, 7, 5, 43) zbiornika na towary.

2. Automat według zastrz. 1, znamienny tem, że przyrząd do sprawdzania monet jest przytwierdzony rozłącznie do poziomej, dającej się zdejmować przykrywy (D)

i stanowi całość samodzielną, zamkniętą w sobie i niezależną od napędu zbiornika (3).

3. Automat według zastrz. 1, znamienny tem, że koło szczeblowe (5) napędu zbiornika (3) na towary znajduje się pod działaniem dwóch zapadek (36, 37), z których jedna zapada przed odpowiednim ząbkim koła (5), a druga — za ząbkim, przyczem zapadki te są uruchomiane w ten sposób, że w razie odchylenia jednej zapadki druga zapadka pozostaje w zazębieniu z kołem (5) w celu uniemożliwienia obracania się tego koła szczeblowego więcej, niż o jedną podziałkę.

4. Automat według zastrz. 1 i 3, znamienny tem, że zapadka (43, 44) koła szczeblowego (5) jest uruchomiana zapomocą tarczy (7), zaopatrzonej w narządy (38, 70), służące do odchylenia zapadek (36, 37) z położenia współdziałania z kołem (5).

5. Automat według zastrz. 1, 3 i 4, znamienny tem, że do odchylenia zapadki (36) z położenia współdziałania z kołem (5) służy wahliwy kciuk (38), umieszczony na tarczy (7), do odchylenia zaś zapadki (37) — powierzchnia kciukowa (70), połączona z tarczą (7) lub stanowiąca część tej tarczy.

Ivan Benkö.

Zastępca: Inż. W. Suchowiak,
rzecznik patentowy.

Fig. 1

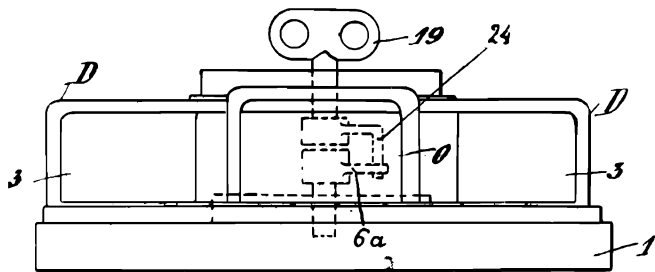

Fig. 2

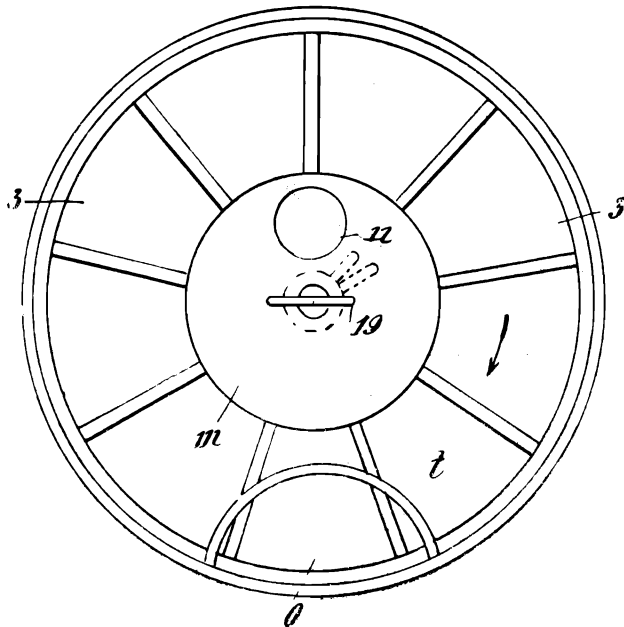

Fig. 5

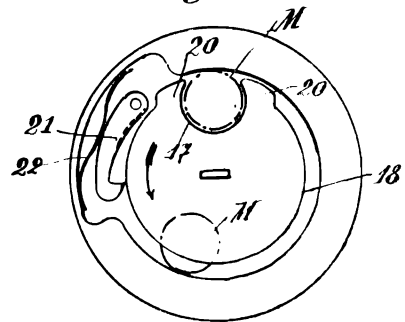

Fig. 6

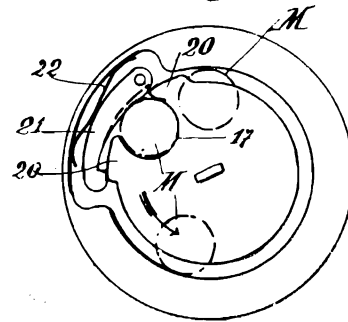

Fig. 3

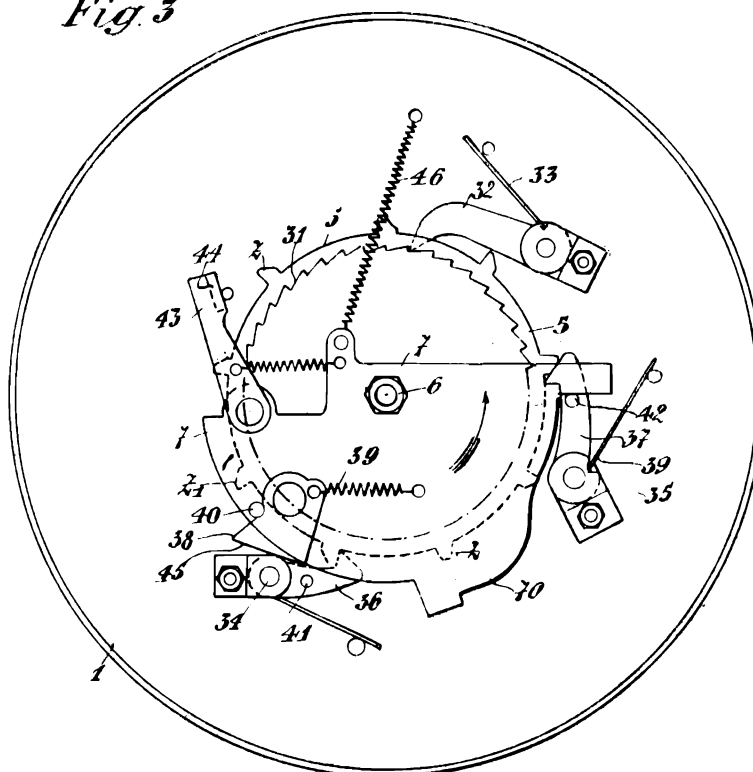

Fig. 4

